

ZORBALIĞIN YOL AÇTIĞI SORUNLAR

Ruhsal sorunlar : Huzursuzluk, tekrarlayan çağrışimsız anılar, panik ve gerginlik hissi ve konsantrasyon bozukluğu, uykusuzluk, geceleri altını ıslatma, depresyon, okul fobisi, intihar düşüncesi ve girişimi... vb. Uzun süre zorbalığa maruz kalan öğrencilerin benlik saygısı, kendine güven, kaygı ve güvensizlik duyguları, çok düşüktür.

Akademik sorunlar : Zorbaliğa uğrayan öğrenciler sıklıkla okuldan korkarlar, okulu güvensiz ve mutsuz bir yer olarak algırlar. Ders başarısında düşme, konsantrasyon kaybı, ders içi uyumsuzluk, okul reddi gibi sorunlar yaşarlar.

Sosyal Beceri Sorunları : Akran istismarı davranışı, normal gelişimin bir parçası değildir. Bu olumsuz davranışın mağdurlar üzerinde olağanüstü yıkıcı bir etkisi vardır. Bu etki onların yaşamlarında iz bırakır, onlarla yetişkinliğe kadar büyür ve gelişir. Zorbaliğa maruz kalmış kişiler mutluluklarını ve başarılarını yeterince yaşayamazlar çünkü mutlu bir yaşamı hak etmediklerini düşünürler. Bunun sonucu olarak sosyal ve duygusal sorunlar yaşarlar. Arkadaşlık kurmak ve sürdürmek onlar için çok güçtür. Bu sorunlar yetişkinlikte de ilerleyerek devam eder ve ağır sosyal uyum sorunları ortaya çıkabilir. Düşük benlik saygısı, azalmış kendine güven, olumsuz kendilik algısı, arkadaşları tarafından ihmal edildiği duygusu, güvensizlik ve içine kapanıklık, utangaçlık gibi sorunlar yaşarlar.

"Akran zorbalığına maruz kalan çocuklarda, psikosomatik belirtiler ile depresyon gibi sorunlar artıyor. Akran zorbalığı öğrenciler için ciddi bir travma, etkileri de okul dönemi ile sınırlı kalmayıp, yaşam boyu sürebiliyor. Ayrıca, akran zorbalığının yol açtığı psikiyatrik sorunlar süregelenlik de göstermektedir. Çeşitli çalışmalarda, zorbalığın kurbanlarla birlikte, okuldaki tüm öğrencileri etkilediği belirtilmektedir. Çözümü, ancak okul yöneticileri, okul rehberlik servisi, öğretmenler, okul hemşiresi ve gerektiğinde hekimden oluşan çok disiplinli bir ekibin koordineli bir şekilde çalışması ile mümkündür.

Araştırmalar, çocukluk yıllarında saldırganca davranışlarda bulunan çocukların sadece ergenlikte değil yetişkinlik dönemlerinde de saldırganca davranışlar sergilediklerini ortaya koymaktadır.

Doç. Dr. Metin PİŞKİN

NE GİBİ ÖNLEMLER ALINABİLİR?

Okulda zorbalık sorununun büyüklüğü saptanmalı, zorba ve kurban öğrencilerin zorbalığa ilişkin tutum ve inanışlarının ne olduğu belirlenmelidir. Öğrencilerin, okulda zorbalıkla ne ölçüde etkili mücadele edildiği konusundaki algıları ile ne tür önlemleri alınması gerektiğine ilişkin düşünceleri belirlenmelidir.

Türü ne olursa olsun okulda zorbaca eylemlerin kabul edilemez olduğu vurgulanmalı, bu sorunla etkin bir biçimde baş edebilmek için uygun politikalar geliştirilmelidir. Zorbalıkla baş edebilmek için gerekli önlemleri de içeren okul kurallarının geliştirilmesi ve bu sürece öğrencilerinde katılması sağlanmalıdır.

Programlarda davranış kontrolü, kendi kendini denetleme stratejileri, kişiler arası sorun çözme becerileri, çatışma çözme becerileri, atılganlık eğitimi ve sosyal beceri eğitimi gibi konulara yer verilebilir. Koruyucu ve müdahale edici stratejileri bünyesinde birlikte barındıran bir programa tüm okul personelinin eğitimden geçirilerek katılmaları gerekir. Bu programlara sadece öğretmen ve yöneticiler değil, aynı zamanda bakıcılar, hizmetliler, kantin görevlileri ve servis araçlarının sürücüleri gibi diğer personelin de katılımı sağlanmalıdır.

Okul zorbalığı konusunda aileler bilinçlendirilmeli, müdahale sürecine anne ve babaların katılımı sağlanmalıdır. Zorbalar ve kurbanları için gerektiğinde bireysel yada grupta psikolojik danışma hizmeti sunulmalıdır.

Sorunun gerçekçi bir resminin ortaya çıkması için zorbalık sorunları, yaşanan sorunlara karşı alınan önlemler ve elde edilen sonuçlar düzenli aralıklarla değerlendirilmeli, toplanan bilgiler öğretmen, yönetici, öğrenci ve velilerle paylaşılmalıdır. Bu süreçte zorbalar ve kurbanlar saptanmalı ve müdahale programına alınmalıdır.

Gölbaşı Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Bahçelievler Mah. 285/1 Sokak No: 1 Gölbaşı

Tel : 0.312.485 06 44 Faks : 0.312.484 46 07

e - Posta : 880251@meb.k12.tr

Faydalanılan Kaynaklar: KEPENEKÇİ, Y.K. Okullarda Suçun Önlenmesi, PİŞKİN, M. Okul Zorbalığı, GÜVENİR, T. Okulda Akran İstismarı, KORKUT, F. Saldırganlık, Şiddet ve Zorbalık ve Önleme

AKRAN

ZORBALIK

Gölbaşı Rehberlik ve

Araştırma Merkezi

www.golbasiram.meb.k12.tr

0.312.485 06 44

Akran Zorbalığı Nedir?

Akran zorbalığı, bir ya da bir den çok öğrencinin kendilerinden güçsüz öğrencileri kasıtlı ve sürekli olarak rahatsız etmesiyle sonuçlanan ve kurbanın kendisini koruyamayacak durumda olduğu bir saldırganlık türüdür.

Zorbalık Türü (Davranış Kategorisi)	Davranış Biçimi
Fiziksel Saldırganlık	Kesici, delici ve ateşli silahla tehdit etme, mala zarar verme, hırsızlık, vurma, itme, dürtme, tekmeleme, tükürme, vb.
Sözel Saldırganlık	Telefonla korkutma, haraç alma, baskı kurma, başkasını tehlikeli işlere cesaretlendirme, mala karşı sözel tehdit oluşturma, sözel olarak şiddet tehdidi oluşturma, alay etme, isim takma, kötü bakma, satışma, vb.
Sosyal Yalıtım / Dışlama	Kışkırtma, ırkçı yalıtım, diğerlerinin suçlamasını sağlama, toplum önünde küçük düşürme, kötü niyetli söylentiler yayma, dedikodu yapma, utandırma, gruptan dışlama, diğer öğrencilerin ona aptalmış gibi bakmasını sağlama, hakkında söylenti yayma, vb.
Siber Zorbalık	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak kişi ya da gruba karşı yapılan teknik ya da ilişkişel tarzda zarar verme davranışlarının tümüdür. İki türü vardır. 1. Elektronik Zorbalık : Kişilerin şifrelerini ele geçirmek, web sitelerini hekleme, spam içeren ya da bulaşıcı e-postalar göndermek, vb. 2. E - İletişim Zorbalığı : İnternet üzerinden kişiye hakaret etme, kişinin rızası olmadan fotoğraflarını yayınlama, sürekli rahatsız etme, alay etme, isim takma, dedikodu yayma, vb.

Akran Zorbalığının Nedenleri

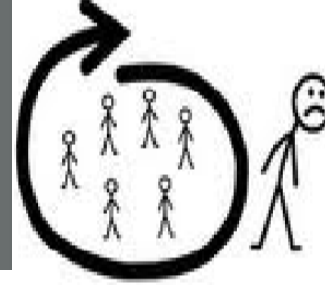
Akran zorbalığının nedenleri üç ana başlık altında incelenmektedir.

- **Bireysel nedenler :** Genellikle bu öğrenciler arkadaşlarına karşı saldırgan bir tutum içindedirler. Diğerleri üstünde güçlü ve baskın olma ihtiyaçları ön plandadır. Zorbalığa uğrayan öğrencilerle çok az empati kurarlar.
- **Ailesel nedenler :** Bakımını üstlenen kişi yada kişiler çocuğun saldırgan davranışlarına izin verici tutumlar sergileme önemli bir etkidir. Eğer bakımını üstlenen kişi yada kişiler çocuğun akranlarına, kardeşlerine ve yetişkinlere karşı sergilediği şiddet içeren davranışlara kesin sınırlandırmalar getiremiyorsa, izin ver bir tutum sergiliyorsa, çocuğun saldırganlık düzeyi artacaktır.
- **Okula ait nedenler :** Müdür, müdür yardımcıları ve öğretmenlerin yetersiz denetimleri nedeniyle okullarda zorbalık eylemleri artmaktadır. Okulun sosyal ortamının,

genel havasının bütün öğrencilere karşı sıcak ve kabul edici olmaması da şiddet eylemlerini arttırmaktadır.

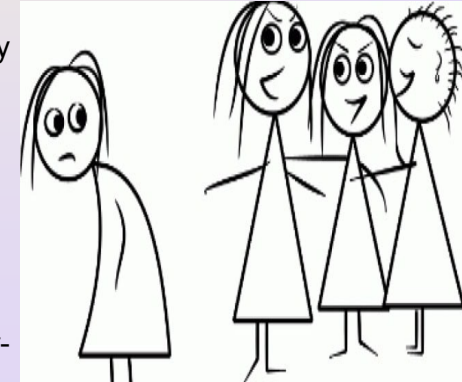
zorbalık ve cinsiyet

Zorbalığı yapan ve zorbalığa uğrayan öğrencilerin büyük bir bölümünü erkek çocukları oluşturmaktadır. Erkek öğrenciler genellikle dövülme, itilme, tekmeleme gibi fiziksel zorbalığa maruz kalmaktadırlar. Kız öğrenciler ise hem erkek hem de kız öğrenciler tarafından isim takma,

dalga geçme, alay etme, söylenti çıkarma gibi sözel zorbalığa maruz kalmaktadırlar ve sosyal olarak dışlanmaktadır.

Kız öğrenciler zorbalık eylemlerinden daha fazla etkilenmektedirler.

SİZİN ÇOCUĞUNUZUN BAŞINA DA GELMİŞ OLABİLİR!